

~ Методологија ~

ТРОШКОВИ РАДА (ТР)

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистичка активност се проводи у складу са Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и на основу Статистичког програма Републике Српске и важећег Плана рада Републичког завода за статистику.

Ово истраживање је уређено регулативама Европске Уније број 530/1999, 1726/1999 и 1737/2005.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај

Циљ статистичког истраживања о трошковима рада јесте да се обезбиједи подаци о висини и структури трошкова рада које послодавац има по основу ангажовања радне снаге као и да се омогући поређење трошкова рада на тржишту Републике Српске са тржиштима у окружењу.

Јединице посматрања / Извјештајне јединице

Извјештајне јединице су узорком изабрани пословни субјекти чије је сједиште у Републици Српској и који имају 10 и више запослених. Сагласно регулативама Европске Уније обухваћени су пословни субјекти из подручја дјелатности В - S према КД БиХ 2010.

Класификација дјелатности КД БиХ 2010 садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ класификацији дјелатности NACE Rev 2.

Обухват

Истраживање о трошковима рада реализује се на узорком изабраним пословним субјектима. Узорак је дизајниран као стратификовани случајни са укупном величином одређеном у складу са унапријед дефинисаним квалитетом процјена кључних параметара. Стратификација пословних субјеката у оквиру је извршена на основу области дјелатности и величине пословног субјекта дефинисане бројем запослених радника. Сви стратуми са 50 или више запослених радника су у потпуности укључени у узорак, док је случајан одабир пословних субјеката извршен у стратумима са више од 9 и мање од 50 запослених радника.

Подаци су прикупљени на нивоу пословног субјекта као цјелине. Уколико пословни субјекат има јединице у саставу које послују на територији Федерације БиХ или Брчко Дистрикта БиХ, подаци за ове јединице приказани су у саставу матичног пословног субјекта.

Истраживањем су обухваћени сви запослени на које се односе исплате без обзира да ли су запослени на одређено или неодређено вријеме и да ли раде пуно или краће од пуног радног времена. Не обухватају се запослени који нису примили плату, запослени који су примили рефундирану плату или рефундирану накнаду плате, лица која раде на основу уговора о дјелу, уговора о повременим и привременим пословима, уговора о ауторским правима, уговора склопљених с омладинским и студентским сервисима. Такође, обухваћени су само исплаћени трошкови рада. Обрачунати а неисплаћени трошкови рада нису обухваћени.

МЕТОД И ПЕРИОДИКА ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Прикупљање података у оквиру ове статистичке активности обавља се путем папирног обрасца, ТР. Као основ за добијање података служи постојећа финансијско-књиговодствена документација као и кадровска односно персонална евиденција. Извјештајни период је година. Подаци о трошковима рада прикупљају се и објављују у четворогодишњој периодици.

ОБАВЕЗА ЗАШТИТЕ ПОВЈЕРЉИВИХ ПОДАТАКА

Повјерљиви подаци су заштићени у складу са члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података.

ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБИЉЕЖЈА - ИНДИКАТОРА

Укупни трошкови рада исказани су у бруто износу и обухватају: средства за запослене (која укључују исплате у новцу и натура и доприносе послодавца за социјално осигурање), трошкове за стручно образовање, остале трошкове, остале доприносе и порезе који се односе на запослене, а сматрају се трошковима рада. Укупни трошкови рада се умањују за износ добијених субвенција по основу трошкова рада.

Средства за запослене обухватају: бруто плате (бруто плата за обављени рад и вријеме проведено на раду, бонуси и стимулације), накнаде бруто плата (за вријеме годишњег одмора, за вријеме државних празника и нерадних дана утврђеним законом, итд.), остале накнаде (регрес, јубиларне награде, превоз, топли оброк и сл.) и исплате у натура (плата у натура, у производима пословног субјекта, бонови, стамбени смјештај, трошкови коришћења службеног аутомобила у приватне сврхе и др.).

Трошкови стручног образовања обухватају трошкове за услуге установа за стручно образовање, трошкове за учествовање на семинарима и обукама, надокнаду инструкторима који нису запослени у пословном субјекту, трошкове помоћних средстава и алатки коришћених у обуци.

Остали трошкови обухватају трошкове ангажовања новог особља (огласи, конкурси) и трошкове за услуге заштите на раду (радна одјећа) које обезбјеђује послодавац.

Остали доприноси и порези обухватају доприносе и порезе које послодавац плаћа уколико не запошљава довољан број инвалидних особа, доприноси и порези за непоштовање одредби Закона о раду, и сл.

Субвенције обухватају неповратна плаћања од стране Владе или других субјеката са циљем исплате дијела или цјелокупних трошкова рада. У овом истраживању укупни трошкови рада се умањују за износ субвенција.

Плаћени часови рада обухватају извршене и неизвршене часове рада (годишњи одмор, празници, слободни дани, итд.) без рефундираних часова рада (породиљско одсуство, боловање које не иде на терет послодавца и сл.).

Извршени часови рада подразумевају стварно одрађене часове рада у пуном радном времену, у радном времену краћем или дужем од пуног радног времена и часове када су запослени били на радном мјесту, а нису радили због квара или чишћења машина, припреме или чишћења алата, тренутног недостатка посла, писања радних извјештаја и др.

УСАГЛАШЕНОСТ СА МЕЂУНАРОДНИМ ПРЕПОРУКАМА И СТАНДАРДИМА

Ово истраживање проводи се у складу са препорукама и дефиницијама ЕУРОСТАТ-а и у потпуности је усклађено са регулативама Европске Уније (регулативе број 530/1999, 1726/1999 и 1737/2005). Нема разлике између дефиниција које се користе у овом истраживању и међународно препоручених дефиниција.

ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОВОЂЕЊА

ОРГАНИ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ СТАТИСТИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Републички завод за статистику Републике Српске проводи Истраживање о трошковима рада једном у четири године.

Прикупљање података обавља се у подручним јединицама Републичког завода за статистику Републике Српске, док се унос и обрада података обавља у Одјељењу статистике рада у централу Завода.

ОБАВЕЗА ДАВАЊА ПОДАТАКА

Извјештајне јединице достављају податке Републичком заводу за статистику Републике Српске у складу са чланом 8. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

ВРИЈЕМЕ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Извјештајна јединица доставља попуњен образац ТР подручној јединици Републичког завода за статистику у периоду од два мјесеца од момента пријема образаца. Подаци се прикупљају сваке четири године, и то крајем године за претходну, посматрану годину.

ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ

Упитник

За провођење ове статистичке активности користи се образац „Трошкови рада“ (ТР) који се налази на званичној интернет страници Завода:

<https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/rad/Obrazac TR 2020.pdf>

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ УПИТНИКА

Упутство за попуњавање дато је у оквиру самог обрасца.

ПУБЛИКОВАЊЕ

Подаци о трошковима рада публикују се у облику четворогодишњег саопштења „Трошкови рада“, и то према подручјима Класификације дјелатности и укупно, за ниво Републике Српске. У оквиру саопштења објављују се подаци о просјечним мјесечним трошковима по запосленом, просјечним трошковима по плаћеном часу и по извршеном часу.

Статистичко саопштење “Трошкови рада” доступно је на интернет страници Републичког завода за статистику Републике Српске.

Припремила:

Биљана Глушац

Посљедње ажурирање:

28. 4. 2022.